

Ex/SANS/PG/3.5F/N/2024

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2024

(2nd Year, 1st Semester)

SANSKRIT

COURSE : XV/F

(Padārthas : Vaiśeṣika Point of View)

Time : Two Hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

सर्वे प्रश्नाः : संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः :-

१. अधोनिर्दिष्टेषु द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ-

8×2=16

(क) 'महोदयः' इत्यत्र सविग्रहः समासः अर्थश्च लेखनीयौ ?
पदार्थधर्मसंग्रहात् कथं महोदयो लभ्यते इति
प्रशस्तपादभाष्यमवलम्ब्य व्याख्यायताम्। 2+6=8

(ख) किं तावत् सामान्यम् ? सामान्यस्वीकारे का युक्तिः ?
सामान्यलक्षणं व्याख्यायताम्। तच्च व्यावृत्तेरपि हेतुत्वात् सामान्यं
सद्विशेषाख्यमपि लभते इति भाष्यसन्दर्भः परिष्क्रियताम्।

1+2+3+2=8

(ग) पदार्थधर्मसंग्रहदिशा समवायपदार्थो निरूपणीयः। 8

SANS-212

[Turn Over]

(2)

२. निम्नलिखितेषु द्वितयमाश्रित्य टीका रचनीया-

5×2=10

(क) आकाशम्

(ख) आपः

(ग) मनः

३. अधःप्रदत्तेषु चत्वारः प्रश्नाः पूर्णवाक्येन समाधेयाः -

1×4=4

(क) कणादकृतं धर्मलक्षणं दीयताम्।

(ख) आकुञ्चनलक्षणं किम् ?

(ग) किं नाम गुरुत्वम् ?

(घ) नैमित्तिकद्रवत्वं कुत्र वर्तते ?

(ङ) के तावद् द्वीन्द्रियग्राह्या गुणाः ?

(च) के तावद् कर्मजा गुणाः ?

★ ★ ★

SANS-212

XX23(071)—80